

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ГАЛУЗЕВЕ МАШИНОБУДУВАННЯ» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено впродовж 2020-2021 навч. року за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **6 респондентів**, що склало **38%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» за ОПП «Галузеве машинобудування». Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Галузеве машинобудування» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	50,0	16,7	16,7	0	16,7
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	50,0	16,7	16,7	0	16,7
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	50,0	16,7	16,7	0	16,7
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	50,0	33,3	0	16,7	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	50,0	33,3	0	0	16,7
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	50,0	33,3	0	0	16,7
7	Використання викладачами в цьому навчальному році сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	50,0	33,3	0	16,7	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	50,0	33,3	0	0	16,7
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	50,0	33,3	0	0	16,7
10	Організація в цьому навчальному році наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, зарубіжні лектори, дискусії тощо)	50,0	16,7	16,7	0	16,7
11	Залучення в цьому навчальному році здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	50,0	16,7	16,7	0	16,7
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	66,7	16,7	16,7	0	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	83,3	16,7	0	0	0
14	Якість методичних матеріалів з дисциплін в цьому навчальному році на освітньому порталі ТДАТУ	50,0	33,3	0	0	16,7
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	66,7	16,7	16,7	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	50,0	33,3	0	16,7	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	83,3	16,7	0	0	0

Вищі бали (максимальна сума відсотків за балами «5» і «4», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «доступність навчальної і наукової

літератури бібліотеки університету, репозитарію», «доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки».

Менші бали (мінімальна сума відсотків за балами «5» і «4», по 66,7%) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «організація в цьому навчальному році наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, зарубіжні лектори, дискусії тощо), «залучення в цьому навчальному році здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

Інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які запропонували здобувачі вищої освіти при опитуванні, не надійшло.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 26 критеріями в 1 семестрі та 23 критеріями в 2 семестрі.

Аналіз **234** анкет за перший семестр (таблиця 3), що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		73,0	22,9	3,2	0,8	0,2
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	72,6	23,5	2,6	0,9	0,4
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	72,6	23,9	2,1	0,9	0,4
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	72,2	22,6	3,8	0,9	0,4
4	Слідкує за реакцією аудиторії	72,6	22,6	3,8	0,9	0
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	73,1	23,5	2,6	0,9	0
6	Володіє високою культурою мовлення	75,2	20,9	3,4	0,4	0
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	71,8	24,4	3,0	0,9	0
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	74,4	21,8	3,0	0,4	0,4
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	72,2	24,8	2,1	0,9	0
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	75,2	20,1	4,3	0,4	0
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	70,5	25,2	3,4	0,4	0,4

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	73,1	21,8	3,8	0,9	0,4
13	Ефективність організації дистанційного навчання	73,1	22,2	3,4	1,3	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		70,9	25,2	3,3	0,5	0
1	Проявляє професійну ерудицію	72,2	24,8	2,1	0,9	0
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	72,2	22,6	4,3	0,9	0
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	70,9	25,2	3,4	0,4	0
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	70,5	26,1	3,0	0,4	0
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	68,8	27,4	3,8	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		75,1	21,6	2,9	0,2	0,2
1	Доброчесність і тактовність, толерантність	75,6	22,6	1,3	0	0,4
2	Пунктуальність, організованість	73,9	22,2	3,4	0,4	0
3	Вимогливість, наполегливість	72,2	25,2	2,1	0,4	0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	76,5	19,7	3,4	0	0,4
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок	71,8	24,4	3,4	0	0,4
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	73,5	22,2	3,8	0,4	0
7	Охайність, зовнішній вигляд	77,4	19,7	3,0	0	0
8	Доброчесність	79,9	17,1	2,6	0	0,4

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **1 семестрі 2020-2021 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «володіє високою культурою мовлення», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НПП»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «проявляє професійну ерудицію», «знайомить з останніми досягненнями науки»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «охайність, зовнішній вигляд», «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни»; в II розділі – «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «вимогливість, наполегливість», «зрозумілі й оприлюднені критерії виставлення оцінок».

Моніторинг якості викладання дисциплін за другий семестр не проводився за недостатньою кількістю анкет, а саме 13 анкет при 112 можливих, що складає 12%.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1. Аналіз результатів опитування респондентів за анкетною «якість освітньої програми», що було проведено впродовж 2020-2021 навч. року показало, що відповіді за всіма критеріями розподілились досить рівномірно: оцінку в «5» і «4» бали зазначили 70-75% респондентів майже по всім критеріям. Вищими балами оцінено якість роботи бібліотеки та репозитарію, деканату та доступність графіків навчання. Меншими (до 17% респондентів) - «задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям», «організація в цьому навчальному році наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, зарубіжні лектори, дискусії тощо), «залучення в цьому навчальному році здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

Зважаючи на результати опитування, для підвищення якості освітнього процесу для ОП «Галузеве машинобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти необхідно:

- розширити спектр типів підприємств різної спеціалізації (машинобудівних, переробних, тощо) в дуальній освіті для уникнення однобічного розвитку навичок та компетентностей в одній вузькій галузі машинобудування;

- для підвищення рівня прозорості цілей навчання за даною ОП, задоволеністю та відповідністю отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям необхідно на кураторських годинах та під час обговорень результатів опитувань зі здобувачами організувати глибоке ознайомлення з вмістом ОП «Галузеве машинобудування»;

- задля розширення можливостей використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо) підвищити активність науково-педагогічних працівників до участі в семінарах Вищої школи педагогічної майстерності ТДАТУ;

- для підвищення залучення здобувачів до наукових заходів необхідно підвищувати мотивацію до участі у конференціях та не менше одного разу на рік організовувати науково-практичні конференції магістрантів та студентів на провідних кафедрах.

2. Аналіз результатів опитування щодо якості викладання дисциплін в 1 семестрі 2020-2021 навч. року показує, що найбільш позитивно респондентами оцінені: володіння культурою мовлення, якість методичних матеріалів, ерудиція та останні досягнення науки, добросовісність. Водночас найбільша кількість недоліків полягає у: дотриманні темпу викладання, спонукання до користування ресурсами бібліотеки, використанням теоретичного матеріалу на практиці, організації самостійної роботи, вимогливістю за зрозумілості критерії оцінювання здобувачів.

Для усунення виявлених недоліків пропонується:

- під час зустрічей зі здобувачами (кураторські години, тощо), викладачами на перших заняттях нових курсів дисциплін довести до здобувачів переваги наукової бібліотеки ТДАТУ, її ресурсів та можливостей (пошуку в сучасних базах даних Scopus та WoS, тематичні підбірки видань, реферативні видання, тощо);
- постійно оновлювати тематичний матеріал дисциплін освітньої програми «Галузеве машинобудування», що стимулюватиме зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти і вимогливості та наполегливості при спілкуванні протягом вивчення дисципліни враховуючи останні досягнення науки у відповідній галузі;
- поширювати інформованість здобувачів щодо критеріїв оцінки знань при здачі звітів з лабораторних і практичних робіт, написанні письмових завдань і виконанні курсових проєктів і робіт, використовуючи особисті зустрічі (під час проведення академічних занять та консультацій) та активно використовуючи ресурси сайтів кафедр.

Гарант ОПП «Галузеве машинобудування»
за другим (магістерським) рівнем освіти

Кирило САМОЙЧУК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР